

**Довоєнна система оподаткування
повертається у серпні:
10 ключових правил для
бухгалтера**

*Тетяна КУПЧИК,
шеф-редактор Експертус Головбух*

Про що говоритимемо на вебінарі

Верховна Рада прийняла проєкт Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану» № 8401 від 31.01.2023 – це Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану» від 30.06.2023 № № 3219-IX. 26.07.2023 Президент підписав закон і більшість норм запрацює з 01.08.2023 року. Зупинимося на головних змінах

На вебінарі з'ясуємо:

- з якої дати скасують 2% єдиного податку та що робити, щоб змінити ставку
- яких правил дотримуватися при поверненні на сплату ПДВ
- яких перехідних норм щодо податку на прибуток дотримуватись колишнім платникам єдиного податку за ставкою 2%
- чи продовжує діяти добровільна сплата ЄСВ
- на які перевірки скасували мораторій та чи штрафуватимуть за їх результатами
- які зміни чекають у РРО-сфері

Єдиний податок 2%

З **01.08.2023 року** єдиного податку зі ставкою 2% не буде. Законодавці розробили перехідні правила під час зміни двовідсоткової ставки

Платник податку має право відмовитися від використання ставки єдиного податку 2% з **першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому прийнято таке рішення** (пп. 9.9 підрозд. 8 розділу ХХ Податкового кодексу). Для цього слід подати заяву. Повернутися можна або на попередню систему оподаткування, на якій перебували до обрання ставки 2%, або ж, в заяві зазначити про перехід на сплату інших податків і зборів

Платники єдиного податку третьої групи, які станом **на 31.07.2023 платили єдиний податок 2%** та не відмовилися від нього самостійно, з 01.08.2023 автоматично вважаються такими, що застосовують систему оподаткування, на якій вони перебували до обрання 2% (пп. 9-1.1 підрозд. 8 розділу ХХ Податкового кодексу)

Новостворені суб'єкти господарювання, які з дня державної реєстрації обрали ставку 2%, автоматично стають платниками єдиного податку третьої групи за ставкою 5% (без ПДВ)

Єдиний податок 2%

У 2023 звітному році суб'єкти господарювання, які у 2023 році були на ставці 2% та втратили право або самостійно від неї відмовилися і були переведені на сплату інших податків і зборів, або щодо яких проведено державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності, мають право у 2023 році **повторно здійснити перехід (обрати) на спрощену систему оподаткування**, в тому числі у разі повторної протягом 2023 року державної реєстрації ФОПа (пп. 9-1.4.4 підрозд. 8 розділу ХХ Податкового кодексу). Подайте заяву за загальною процедурою

У разі подання **заяви до 01.09.2023** суб'єкт господарювання **вважається платником єдиного податку з 01.08.2023** (крім єдиного податку третьої групи 3%, якщо така особа станом на 01.08.2023 не зареєстрована платником ПДВ)

У 2023 звітному році **обсяг доходу** для відповідної групи платників єдиного податку, **визначається пропорційно** до кількості календарних місяців поточного календарного року, протягом яких платник єдиного податку не застосовував 2% (пп. 9-1.4.3 підрозд. 8 розділу ХХ Податкового кодексу)

Єдиний податок 2%

Підсумуємо. Платник податку, який перебуває на ставці 2% може піти двома шляхами

Перший. Оформити заяву на перехід зі ставки 2%. Вкажіть в ній на яку систему оподаткування переходите та яку ставку єдиного податку обираєте

Другий. Не писати заяв та автоматично «злетіти» з 2% з 01.08.2023. Вас переведуть на попередню систему (ставку, групу), а новостворених – на третю групу єдиного податку за ставкою 5%

Тепер коротко проговоримо **основні перехідні операції** щодо ПДВ та податку на прибуток

ПДВ

Платники ПДВ, які на час воєнного стану перейшли на сплату єдиного податку третьої групи за ставкою 2% були звільнені від обов'язку нараховувати та сплачувати ПДВ. З **01.08.2023** реєстрацію платником ПДВ відновлять, а разом з нею – всі права та обов'язки

Визначайте **ПДВ-зобов'язання** і складайте ПН/РК, реєструйте їх у ЄРПН, коли здійснюєте операції з постачання товарів/послуг, перша подія за якими припадає на дату починаючи з 01.08.2023. Це або дата надходження коштів, або дата відвантаження товарів, а для послуг – дата оформлення документа, що засвідчує факт їх постачання. Навіть якщо придбавали їх під час перебування на 2% без ПДВ. Виняток – якщо застосовуєте касовий метод. Тоді зважайте лише на дату надходження коштів

При формуванні **податкового кредиту** також орієнтуйтеся на першу подію. Якщо передплатили товар або отримали його під час перебування на 2% – права на податковий кредит не маєте

Першу ПДВ-декларацію після повернення з 2% маєте подати за серпень **не пізніше 20.09.2023**. Дані рядка 21 із ПДВ-декларації останнього звітного періоду перед переходом на 2% перенесіть рядок 16.1 першої ПДВ-декларації після повернення

ПДВ

Для перехідних операцій також **керуйтеся правилом «першої події»**. Якщо перша подія припала на період перебування на 2%, то на дату другої події нараховувати ПДВ не потрібно. Наприклад якщо отримали часткову попередню оплату на 2% - її ПДВ не оподатковуюте. Відвантаження товарів після відновлення ПДВ-статусу в межах отриманої часткової попередньої оплати є другою подією і не матиме для платника ПДВ-наслідків. Але під час відвантаження товарів понад отриману оплату на неоплачену частину товарів слід скласти ПН із нарахуванням ПДВ

Якщо укладали договори постачання під час перебування на 2% – **узгодьте з покупцями нові ціни з ПДВ**: ПДВ додають до ціни товару, а не вираховують із неї (пп. 194.1.1 ПК). Якщо домовитися з покупцем, що ціна товару в договорі вже враховує ПДВ — фактично це означатиме зменшення ціни на суму ПДВ. Тому простежте, чи дотримуєте мінімальної бази оподаткування із п. 188.1 Податкового кодексу. Якщо договірна ціна виявиться меншою за ціну придбання товарів чи звичайну ціну для власновиготовленої продукції – донарахуйте податкові зобов'язання з ПДВ. Складіть другу ПН на суму, на яку мінімальна база перевищує договірну ціну

ПДВ

Після поновлення реєстрації платником ПДВ маєте:

- зареєструвати ПН/РК, складені за період до переходу на 2%
- подати неподані декларації з ПДВ за періоди до переходу на 2% та сплатити податок

Донарахуйте податкові зобов'язання за пунктом 198.5 Податкового кодексу за товарами, необоротними активами, що придбали/виготовили/ввезли на митну територію України з ПДВ до переходу на 2% і використали під час перебування на ньому. Адже операції, що здійснили під час перебування на 2% вважають такими, що не є об'єктом оподаткування ПДВ (пп. 9.5 підрозд. 8 розд. ХХ Податкового кодексу)

Нарахувати компенсуючі ПДВ-зобов'язання та скласти зведену ПН маєте **не пізніше 31.10.2023** (п. 9-1.2 підрозд. 8 розд. ХХ Податкового кодексу). Нараховувати компенсуючі зобов'язання за товарами, необоротними активами, які використали у необ'єктних операціях слід **за наявності права на податковий кредит** при їх придбанні або ввезенні на митну територію України. Навіть якщо такий податковий кредит не відображали

ПДВ

Після відновлення реєстрації платником ПДВ зберігається право на використання сум ПДВ, що включені до податкового кредиту на дату переходу на 2% за товарами/послугами та не реалізовані у періоді перебування на 2%

А за товарами, які під час перебування на 2% придбали і не реалізували до відновлення реєстрації платником ПДВ, податковий кредит можна врятувати за допомогою нового п. 13 підрозд. 8 р. ХХ Податкового кодексу. До операцій з повернення товарів/необоротних активів, які придбали під час перебування на 2%, норми щодо умов проведення коригування зобов'язань постачальника не застосовують. Умова – такі операції з повернення потрібно здійснити **не пізніше 31.10.2023**. До того ж операції з перевезення товарів/необоротних активів, які покупець придбав під час перебування на 2%, у зв'язку з їх поверненням постачальнику, а також у зв'язку з подальшим їх постачанням тому самому покупцю, якщо їх здійснили у період з 01.08.2023 по 31.10.2023 включно, підтверджувати ТТН не потрібно

Тобто, можете повернути товар, який придбали і не використали на 2%, та знову купити його у того самого постачальника вже у статусі платника ПДВ

ПДВ

Нарахуйте компенсуючі зобов'язання за придбаними до переходу на 2% з ПДВ товарами, які **повернули у статусі платника єдиного податку 2%**. Компенсуйте кредит за товарами, що придбали з ПДВ до переходу на 2% та списали під час перебування на 2%. Виняток – якщо списання знищених активів відбулося через війну, тоді така операція не є використанням активів у негосподарській діяльності (п. 32-1 підрозд. 2 розд. ХХ Податкового кодексу)

Йдемо далі і поговоримо **про імпорнтний ПДВ**. Маєте право включити до податкового кредиту суми ПДВ, що сплатили під час ввезення товарів, необоротних активів під час перебування на 2%. Зробіть це **до 31.10.2023**. Водночас, **не пізніше 31.10.2023**, нарахуйте компенсуючі зобов'язання за товарами, необоротними активами, ввезеними на митну територію України та використаними (поставленими, реалізованими) під час перебування на 2%. Зробіть ці дві операції в одному звітному періоді

ПДВ

Базу оподаткування при нарахуванні компенсуючих зобов'язань визначаєте:

- за необоротними активами – виходячи з балансової (залишкової) вартості, що склалася станом на перше число місяця, протягом якого вони були використані (поставлені, реалізовані)
- за товарами – виходячи з вартості їх придбання (митної вартості)

Регліміт має збільшитися на суми ПДВ, які сплатили при ввезенні товарів на митну територію України за період, протягом якого перебували на 2% – їх мають врахувати при обрахунку показника Σ Митн.

Податок на прибуток

Поговоримо про платників, які з 01.08.2023 автоматично повернуться із 2% на загальну систему оподаткування

Почнемо із **періодів звітування**. Орієнтиром буде бухгалтерський дохід, який вони отримали за минулий рік, з урахуванням бухдоходу, отриманого ними на 2%

Так, якщо річний дохід платника, який знов став платником податку на прибуток, від будь-якої діяльності за весь 2022 рік:

- **не перевищив 40 млн грн** – після повернення для нього діятиме річний звітний період. Тобто, такий платник має подавати тільки річну Декларацію за 2023 рік;
- **перевищив 40 млн грн** – у 2023 році він має звітувати поквартально (пп. 9-1.3.2 підрозд.8 р. ХХ ПК). Тобто, такий платник має подати ще Декларацію за три квартали 2023-го та річну Декларацію за 2023 рік

Податок на прибуток

Що стосується обов'язку **застосування коригувальних різниць протягом 2023-го року**, то тут варто дотримуватись тієї ж логіки. Тобто, якщо бухгалтерський дохід платника за 2022 рік, включаючи бухгалтерський дохід за період перебування на 2%, перевищив 40 млн грн, протягом 2023-го року такий платник має застосовувати коригувальні різниці. Тобто, такий платник, по-перше, як ми вже зазначили, має звітувати поквартально, по друге, в Декларації за три квартали 2023-го визначати об'єкт оподаткування з урахуванням коригувальних різниць із розділу III Податкового кодексу

А от щодо **застосування різниць за результатами 2023 року**, то тут усі платники мають зважати на свій бухдохід за 2023 рік. Тобто, якщо бухдохід платника за весь 2023 рік, з урахуванням бухдоходу за періоди перебування на 2%, перевищив 40 млн грн, вже в Декларації за 2023 рік такий платник має визначати об'єкт оподаткування податком на прибуток із застосуванням коригувальних різниць (п. 9-1.3.3 підрозд. 8 розд. XX Податкового кодексу)

Податок на прибуток

Ще одне перехідне правило звітування передбачає, що Декларацію за 2023 рік усі платники, котрі повернулися із 2% мають складати наростаючим підсумком з початку 2023 року. При цьому **результати діяльності за періоди перебування на 2% до розрахунку об'єкта оподаткування враховувати не потрібно** (пп. 9-1.3.1 підрозд. 8 р. ХХ Податкового кодексу)

Тобто усі платники, котрі з 01.08.2023 повернулися на сплату податку на прибуток, мають заповнювати Декларацію за 2023 рік так:

- в **рядку 01** – зазначати річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений відповідно до правил бухобліку, за весь 2023 рік, включаючи період перебування на 2%
- в **рядку 2** – фіксувати фінрезультат до оподаткування, визначений відповідно до правил бухобліку, тільки за період перебування на загальній системі оподаткування в 2023 році. Тобто, якщо платник з початку 2023 року був на 2%, а до сплати податку на прибуток повернувся з 01.08.2023, під час визначення фінрезультату до оподаткування за 2023 рік, такий платник має зважати тільки на бухфінрезультат за періоди перебування на загальній системі, тобто з 01.08. по 31.12.2023

Податок на прибуток

Тепер щодо **перехідних операцій**. Закон № 3219 виклав у новій редакції п. 4-1 підрозд. 4 р. ХХ Податкового кодексу

Відвантажили на 2% – отримали оплату на загальній системі

Під час відвантаження товару в обліку підприємство показує дохід від реалізації в сумі договірної вартості товару та витрати в розмірі собівартості реалізованого товару. Оскільки на спрощеній системі відбулося саме відвантаження товару, доходу, що підлягає оподаткуванню єдиним податком, в юрособи не виникне. Адже датою отримання доходу платника єдиного податку є дата надходження коштів у грошовій (готівковій або безготівковій) формі (п. 292.6 Податкового кодексу)

Відповідно, якщо оплата за товар (роботи, послуги), що були відвантажені на 2%, надходить вже під час того, як платник перейшов/повернувся на загальну систему оподаткування, таку операцію не оподатковуємо. Адже вже перебуваючи на загальній системі, для платника в частині оподаткування діють правила бухобліку, за якими доходи і витрати відображають в бухобліку та фінзвітності в момент їх виникнення незалежно від часу надходження або сплати грошових коштів. А момент їх виникнення вже відбувся в момент відвантаження товару на спрощеній системі

Податок на прибуток

З **01.08.2023** оподаткування такої перехідної операції регулює оновлена норма із абзацу першого пункту 4-1 підрозділу 4 розділу ХХ Податкового кодексу. За нею, платник, котрий відвантажив товар на спрощеній системі, а оплату за нього отримав на загальній, фінрезультат до оподаткування має:

- збільшити на суму доходу, визнаного за правилами НП(С)БО або МСФЗ під час перебування на спрощенці
- зменшити на суму собівартість таких товарів (робіт, послуг), що врахована у складі витрат за НП(С)БО або МСФЗ під час застосування спрощенки

Тобто, під оподаткування податком на прибуток відтепер потраплятиме саме **фінансовий результат від перехідної операції**

Колишня редакція цієї норми, передбачала тільки збільшуюче коригування на суму доходу, отриманого як оплата за товари (роботи, послуги), відвантажені (надані) під час перебування на спрощеній системі оподаткування. Про жодне зменшувальне коригування на суму витрат, тобто на суму собівартості відвантажених (наданих) товарів (робіт, послуг) тут не йшлося. Що фактично призводило до того, що під оподаткування податком на прибуток за ставкою 18% потрапляв не фінрезультат операції, а весь отриманий дохід

Податок на прибуток

Отримали оплату на 2% – відвантажили товар на загальній системі

Оскільки під час отримання авансу за товар, платник перебував на спрощеній системі, такі кошти потрапили під дохід, який оподатковується 2%. Після переходу/повернення на загальну систему оподаткування відбувається фактичне відвантаження товару. На цей момент платник вже перебуває на загальній системі оподаткування і під оподаткування в нього потрапляє фінрезультат цієї операції за правилами бухобліку. А в бухобліку платник фіксує фактичний продаж такого товару, тобто відображає дохід та витрати. Тобто, платник фактично має два рази оподаткувати одну і ту саму операцію: перший раз – під час отримання авансу на спрощеній системі, другий раз – під час фактичного відвантаження товару на загальній системі

З **01.08.2023** проблема з подвійним оподаткуванням такої перехідної операції, усунена. Якщо платник отримав аванс, а саме 100%-ву передплату за товар, на спрощеній системі, а відвантажує його на загальній системі, він має фінрезультат до оподаткування:

- зменшити на суму доходу, визнаного за правилами НП(С)БО або МСФЗ у періоді відвантаження товару на загальній системі, в частині суми авансової оплати, яку було отримано за такий товар під час перебування на спрощеній системі та яку було оподатковано єдиним податком
- збільшувати на суму собівартості відвантажених товарів, що врахована у складі витрат згідно з НП(С)БО або МСФЗ у періоді перебування на загальній системі (абз. 2 п. 4-1 підрозд. 4 р. ХХ ПК)

Податок на прибуток

Відтепер ПК також регулює ситуацію, коли перебуваючи на спрощеній системі оподаткування, платник отримав як аванс тільки частину вартості товару (робіт, послуг), що були фактично відвантажені (надані) на загальній системі. Платник, що повернувся на загальну систему оподаткування, має фінрезультат до оподаткування:

- **зменшити на суму доходу**, визнаного за правилами НП(С)БО або МСФЗ у періоді відвантаження товару на загальній системі, в частині суми авансової оплати, яку було отримано за такий товар під час перебування на спрощеній системі та яку було оподатковано 2%
- **збільшити на суму частини собівартості** таких товарів, що врахована у складі витрат згідно з НП(С)БО або МСФЗ, яка так відноситься до собівартості товарів, як сума попередньої оплати до загальної вартості відвантажених товарів (абз. 3 п. 4-1 підрозд. 4 р. ХХ ПК)

Частину собівартості, на яку потрібно збільшити фінрезультат до оподаткування, визначають пропорційно сумі отриманої передоплати: необхідно загальну собівартості таких відвантажених товарів (наданих послуг/виконаних робіт) помножити на авансові оплати. Отримане значення поділити на загальну вартість відвантажених товарів (наданих робіт/виконаних послуг)

Колишня редакція п. 4-1 підрозд. 4 розділу ХХ ПК, що діяла до 01.08.2023, взагалі не передбачала коригувальних різниць, які б нівелювали проблему з подвійним оподаткування такої перехідної операції

Податок на прибуток

Перехідні коригувальні різниці із п. 4-1 підрозд. 4 р. ХХ Податкового кодексу мають застосувати **усі платники, котрі перейшли або повернулися із спрощеної системи оподаткування** до платників податку на прибуток і які мають перехідні операції

Тобто, вони поширюються як на платників, котрі зобов'язані застосовувати всі коригувальні різниці, так і на платників котрі скористалися своїм правом та відмовились від застосування різниць із розділу III Податкового кодексу

Єдині, для кого зробили **виключення**, це колишніх платників сільськогосподарського єдиного податку

Податок на прибуток

Крім того Закон № 3219 передбачає ще й інші зміни до ПК, які регулюють порядок застосування деяких коригувальних різниць в світлі повернення платників до високодохідних прибутківців. Наприклад у пункті 9-1.3 підрозділу 8 розділу ХХ ПК пояснюють як коригуючим платникам визначати залишкову вартість необоротних активів для цілей амортизаційних коригувань після переходу із 2%

Так, платники податку **для розрахунку амортизації** враховують суму залишкової вартості основних засобів та нематеріальних активів, які були введені в експлуатацію до переходу платника на сплату 2% та під час сплати 2% (п. 9-1.3.4 підрозд. 8 розд. ХХ Податкового кодексу). Залишкову вартість визначають як різницю між первісною вартістю і сумою розрахованої амортизації (у т.ч. під час перебування на сплаті 2%)

Строки корисного використання (експлуатації) основних засобів та нематеріальних активів визначають з урахуванням мінімально допустимих строків амортизації та дати введення таких необоротних активів в експлуатацію до переходу платника на сплату 2% або під час сплати єдиного податку

Перевірки

Податківці, як і раніше, будуть **проводити**:

- камеральні перевірки
- документальні позапланові перевірки з певних підстав
- фактичні перевірки (п. 69.2 підрозд. 10 розд. ХХ Податкового кодексу України)

З 1 серпня 2023 року скасують ще й мораторій на деякі планові документальні перевірки.

На період з 01.08.2023 до припинення або скасування воєнного стану до плану-графіка проведення **документальних планових перевірок** зможуть включати виключно платників податків, які:

- працюють у сфері виробництва та/або реалізації підакцизної продукції;
- працюють у сфері організації та проведення азартних ігор в Україні (гральний бізнес);
- надають фінансові, платіжні послуги (п. 69.35 підрозд. 10 розділу ХХ Податкового кодексу)

Перевірки

Формувати план-графік проведення документальних планових перевірок та вносити зміни до нього будуть **без урахування вимог щодо ризиків**. Вносити зміни до плану-графіка зможуть щомісячно з урахуванням форс-мажорних обставин, обставин непереборної сили, наявності/відсутності безпечних умов для проведення перевірок. **Оновлений план-графік** будуть оприлюднювати на офіційному веб-сайті ДПС не пізніше останнього числа місяця, в якому затвердять такий оновлений план-графік

Документальні планові перевірки платників податків, які здійснюють діяльність у сфері виробництва та/або реалізації підакцизної продукції, організації та проведення азартних ігор в Україні (гральний бізнес), платників податків, що надають фінансові, платіжні послуги, зможуть розпочати не раніше ніж **через 30 календарних днів наступних за датою оприлюднення оновленого плану-графіка**. І обов'язково – за умови надіслання (вручення) таким платникам чи їх представникам **не пізніше ніж за 10 календарних днів до дня проведення перевірки** у порядку, визначеному статтею 42 Податкового кодексу:

- копії наказу про проведення документальної планової перевірки
- *та* письмового повідомлення із зазначенням дати початку проведення такої перевірки

Перевірки

Тепер про позапланові перевірки. На вимогу підпункту 69.2-1 підрозділу 10 розділу ХХ ПК тимчасово, На період з 01.08.2023 до припинення або скасування воєнного стану **документальні позапланові перевірки будуть проводити виключно:**

- на звернення платника податків
- якщо отримали податкову інформацію, що свідчить про порушення платником валютного законодавства в частині дотримання граничних строків надходження товарів за імпортними операціями та/або валютної виручки за експортними операціями
- з підстав, визначених підпунктами:
  - ✓ **78.1.1** - якщо платник не надав пояснення та їх документальні підтвердження на письмовий запит ДПС. Але лише в частині документальних позапланових перевірок платників, за якими отримали інформацію, що свідчить про порушення податкового законодавства з питань оподаткування доходів, отриманих нерезидентами із джерелом їх походження з України, *та/або* з питань оподаткування нерезидентів, які здійснюють свою діяльність через відокремлені підрозділи, у т.ч. постійні представництва, платників податків, які здійснюють діяльність у сфері виробництва *та/або* реалізації підакцизної продукції, організації та проведення азартних ігор в Україні, платників податків, які надають фінансові, платіжні послуги

Перевірки

- ✓ **78.1.2** – якщо платник не подав в установлений строк звітність для контролю за трансфертним ціноутворенням
- ✓ **78.1.5** – якщо платник подав заперечення або скаргу
- ✓ **78.1.7** – якщо розпочали процедуру реорганізації юрособи (крім перетворення), припинення юрособи або підприємницької діяльності ФОПа тощо
- ✓ **78.1.8** – якщо платник подав декларацію, в якій заявив до відшкодування з бюджету ПДВ, за наявності підстав для перевірки, визначених у розділі V ПК, та/або з від'ємним значенням з ПДВ більше 100 тис. грн
- ✓ **78.1.9** - якщо щодо платника покупець подав скаргу, що той не надав йому податкову чи акцизну накладну
- ✓ **78.1.12** – через перевірку органом ДПС вищого рівня посадових осіб органу ДПС нижчого рівня
- ✓ **78.1.14** – якщо отримали документально підтверджену інформацію та дані, що свідчать про невідповідність умов контрольованої операції принципу «витягнутої руки» та/або встановили невідповідність умов контрольованої операції принципу «витягнутої руки» у порядку, передбаченому підпунктом 39.5.1.1 ПК

Перевірки

- ✓ **78.1.15** – якщо платник не подав або подав з порушенням звіт про контрольовані операції, повідомлення про участь у міжнародній групі компаній, звіт в розрізі країн міжнародної групи компаній, глобальну документацію (майстер-файл) та/або документацію з трансфертного ціноутворення
- ✓ **78.1.16** – якщо податківці отримали звіт про контрольовані операції, що надіслав платник податків відповідно до пункту 39.4 ПК. Перевірку проведуть виключно з питань контролю трансфертного ціноутворення
- ✓ **78.1.21** – якщо податківці після документальної планової перевірки або документальної позапланової перевірки отримали інформацію та/або документи від іноземних державних органів, які стосуються питань, що були охоплені під час попередніх перевірок платника податків та свідчать про порушення. Перевірку проведуть виключно щодо питань, що стали підставою для проведення такої перевірки
- ✓ **78.1.22** – якщо податківці отримали інформацію, що свідчить про ведення нерезидентом господарської діяльності через постійне представництво на території України, відповідно до вимог підпункту 14.1.193 ПК, без взяття на податковий облік

Перевірки

Документальні та фактичні перевірки, як і раніше під час дії воєнного стану, будуть проводити **за наявності безпечних умов для проведення перевірки**, а саме безпечного:

- доступу, допуску до територій, приміщень та іншого майна, що:
  - ✓ платники використовують для провадження господарської діяльності чи для отримання доходів (прибутку)
  - ✓ *та/або* є об'єктами оподаткування чи пов'язані з іншими об'єктами оподаткування таких платників податків
- доступу, допуску до документів, довідок про фінансово-господарську діяльність, отримані доходи, видатки платників податків та іншої інформації, пов'язаної з обчисленням та сплатою податків, зборів, платежів, про дотримання вимог законодавства, здійснення контролю за яким покладено на контролюючі органи, а також до фінансової і статистичної звітності
- проведення інвентаризації основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, зняття залишків товарно-матеріальних цінностей, готівки (пп. 69.2-1 підрозд. 10 розд. ХХ Податкового кодексу)

Перевірки

Зупинять до завершення дії таких обставин та/або усунення перешкод щодо проведення перевірки документальні та фактичні **перевірки, які були розпочаті, але не можуть завершити:**

- у зв'язку з виникненням обставин, зазначених у цьому підпункті
- *або* у зв'язку з поданням платниками податків повідомлень та з урахуванням вимог, передбачених підпунктом 69.28 підрозділу 10 розділу ХХ Податкового кодексу
- *та/або* за вмотивованою заявою платника податків, крім перевірок з підстави, визначеної підпунктом 78.1.8 Податкового кодексу (в частині декларування бюджетного відшкодування)

Це рішення оформлять **наказом керівника** (його заступника або уповноваженої особи) органу ДПС. Копію наказу надішлють платнику податків до його електронного кабінету і одночасно надішлють на його електронну адресу інформацію про вид документа, дату та час його надіслання до електронного кабінету. Такі обставини зупинять перебіг строку проведення перевірки. Але у подальшому перевірку поновлять на невикористаний строк

Документальні перевірки, що були розпочаті та не завершені **до 24 лютого 2022 року**, крім перевірок, для яких встановили мораторій, **поновлять на невикористаний строк** (пп. 69.2-1 підрозд. 10 розд. ХХ Податкового кодексу)

Перевірки

Для контролюючого органу та платників податків **зупинять відлік строку давності по документальним плановим та позаплановим перевіркам** (пп. 69.36 підрозд. 10 розд. ХХ Податкового кодексу)

Для платників податків **продовжать строки зберігання документів** та інформації, визначених пунктом 44.1 Податкового кодексу, на період зупинення відліку строку давності

Стосовно розміру штрафів нічого не змінилось. Якщо за результатами перевірки ДПС донарахує податки, то до підприємства-порушника передбачена фінансова відповідальність у вигляді:

- штрафних (фінансових) санкцій (штрафів)
- *та/або* пені (п. 111.2 Податкового кодексу)

Працює **принцип винної відповідальності**. Штрафи за деякі правопорушення, зокрема, і за вчинення платником податків діянь, що зумовили визначення податківцями суми податків, залежать від того, чи довели вони вину платника. Якщо **вину не доведуть**, штраф становитиме 10% донарахованої суми (п. 123.1 Податкового кодексу). А якщо **доведуть**, що податки приховали умисно, — оштрафують на 25% донарахованої суми (п. 123.2 Податкового кодексу). При повторному умисному порушенні штраф становитиме вже 50% донарахованої суми (п. 123.3 Податкового кодексу)

Перевірки

Тимчасово, на період з 01.08.2023 до припинення або скасування воєнного стану у разі, **якщо платник податків сплатить протягом 30 календарних днів** з дня, наступного за днем отримання податкового повідомлення-рішення (ППР), суму податкового зобов'язання, нарахованого за результатами документальних перевірок, які були відновлені або розпочаті з 1 серпня 2023 року та завершені до дня припинення або скасування воєнного стану, штрафні (фінансові) санкції, нараховані на суму такого податкового зобов'язання, вважатимуть скасованими, а пеню не нараховують

Суму грошового зобов'язання, визначеного у ППР, вважатимуть неузгодженою до моменту повної сплати податкового зобов'язання, визначеного в такому ППР, але не пізніше ніж протягом 30 календарних днів з дня, наступного за днем отримання платником податків такого ППР

Разом із тим сума податкового зобов'язання, сплаченого у порядку, передбаченому цим підпунктом, не підлягає оскарженню (пп. 69.37 підрозд. 10 розд. XX Податкового кодексу)

РРО

РРО-штрафи мали повернути із 1 серпня. Але майже в останню мить норми відкоригували

Штрафів не застосовуватимуть за РРО-порушення, вчинені в період із 01.01.2022 по 01.10.2023. Це плюс, оскільки спочатку законодавець планував звільнити від штрафів лише за порушення, вчинені на територіях, включених до Переліку № 309 від 22.12.2022

Звільнення не діятиме для продавців підакцизних товарів. Звільнення від штрафів стосується всіх суб'єктів незалежно від території, на якій вони провадили чи провадять свою діяльність

РРО

Починаючи з **1 жовтня 2023 року суб'єкти господарювання звільняються від РРО-відповідальності за вчинені ними порушення** (крім порушень порядку здійснення розрахункових операцій при продажу підакцизних товарів), вчинені ними при продажу товарів, наданні послуг на:

- тимчасово окупованих росією територіях України, – по дату завершення тимчасової окупації відповідних територій
- територіях активних бойових дій, – по дату завершення бойових дій на відповідних територіях
- територіях можливих бойових дій, – по дату припинення можливості бойових дій на відповідних територіях (п. 14 Прикінцевих положень Закону про РРО)

Дати завершення бойових дій, дати завершення тимчасової окупації, дати припинення можливості бойових дій визначаються відповідно до даних Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих росією. Перелік встановить Кабмін

РРО

Окрім того, очікуємо **спрощення форми фіскального касового чека**. Зараз усі суб'єкти господарювання мають видавати чеки з обов'язковими реквізитами з Положення про форму та зміст розрахункових документів/електронних розрахункових документів, затвердженого наказом Мінфіну від 21.01.2016 № 13. Велика кількість інформації, яку там треба відображати, становить проблему в разі використання касових апаратів малим та середнім бізнесом

Обіцяють, що приватні підприємці зможуть не робити у фіскальному чітку ідентифікацію товару. Достатньо буде **зазначити назву товару у вигляді, що відображає споживчі ознаки товару та ідентифікує його належність до товарної групи**. Наприклад, писати не печиво «Марія», а назву групи товару — «Печиво».

РРО

ЦИТАТА

Фізичні особи – підприємці, які є платниками єдиного податку та не зареєстровані платниками податку на додану вартість, при продажу товарів (крім підакцизних товарів, технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту, лікарських засобів, виробів медичного призначення, ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння) або наданні послуг мають право в розрахунковому документі зазначати назву товару (послуги) у вигляді, що відображає споживчі ознаки товару (послуги) та ідентифікує належність такого товару (послуги) до товарної групи чи послуги (новий абз. 2 п. 2 ст. 3 Закону про РРО)

РРО

Ще одна обговорювана новина — **зменшені РРО-штрафи для єдинників** за пунктом 1 статті 17 закону про РРО.

З 01.08.2023 по 31.07.2025, але не пізніше ніж до дати припинення або скасування воєнного стану до ФОПів на єдиному податку неплатників ПДВ (крім продавців підакцизних товарів, технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту, лікарських засобів, виробів медичного призначення, ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння) або тих, що надають послуги,

РРО-штрафи становлять:

- 25% — за перше порушення
- 50% — за повторне порушення (п. 15 Прикінцевих положень Закону про РРО)

Їх накладають за проведення розрахункових операцій через РРО на неповну суму вартості проданих товарів (наданих послуг), непроведення розрахункових операцій через РРО з фіскальним режимом роботи, невидачу (у паперовій та/або електронній формі) розрахункового документа

Дякую за увагу!